VATTEN – 2 min

Vatten är förutsättning för liv och vårt viktigaste livsmedel. Vattnet följer sitt kretslopp och har gjort det sedan miljoner år tillbaka. Vatten förekommer fast, flytande och i gasform. Det vatten vi dricker drack även dinosaurierna och stenåldersmänniskorna eftersom det inte bildas något nytt vatten på jorden. Samma vatten kommer våra kommande generationer att dricka.

Vattnets ständiga kretslopp innebär att ånga avdunstar från sjöar och hav och faller ned som snö och regn. En del av nederbörden tas upp av växterna och avdunstar genom dem. Resten av nederbörden sjunker ner i marken och bildar grundvatten som rör sig genom jord och berg för att till slut rinna ut i sjöar hav och vattendrag igen. Grundvatten finns i jordlagren och i berggrunden. I jorden finns överst en torr zon men under grundvattenytan fyller grundvattnet jordlagrens porer. I sedimentära bergarter, som sandsten och kalksten, finns grundvattnet i bergets porer medan det i urberget finns i sprickor i berget. Ytvatten är vatten i vattendrag, sjöar och hav.

Ungefär hälften av vårt dricksvatten kommer från grundvatten. Dricksvattnet får vi också genom att rena ytvatten i sand- och grusbassänger för att få konstgjort grundvatten eller direkt från sjöar och vattendrag. Grundvattnet är ofta så rent att det kan drickas direkt utan behandling. Det är viktigt att grundvattnet skyddas. Föroreningar som hamnar på markytan kan följa med nederbörden ner genom marken till grundvattnet eller transporteras till våra vattendrag. En droppe dieselolja kan förorena tusen liter vatten.

Mindre än en procent av jordens vatten är tillgängligt som dricksvatten för oss människor. 95 procent av det vattnet är grundvatten.

Det finns 1,2 miljarder människor på jorden som saknar rent dricksvatten. I Sverige har vi god tillgång på dricksvatten av god kvalitet men det är viktigt att vi skyddar grundvattnet.

Elisabeth Magnusson